

Rakušanovy „kontakty“: Prohnilé hnutí... Kluci, co spolu chodí do hospody. Polčák, Redl, mrtvý Michalik...

- CZ24 News | 2. října 2023

ČESKO: Mafiána z vás nedělá žádný přístroj, ale vaše kontakty, tvrdí ministr vnitra a předseda hnutí STAN Vít Rakušan. Podle politologa Lukáše Jelínka i bývalého premiéra Jiřího Paroubka je to ale právě Rakušanovo hnutí, jehož kontakty jsou už mnoho let velmi problematické a směřují až do vyloženého podsvětí. Připomeňme si tedy, kdo všechno se za ty roky motal kolem hnutí starostů, kteří se rozhodli dobýt Prahu a parlament.

„Ty máš krypták, on má krypták, tak já vás propojím.“ Politickými debatami po celý týden zněla hláška z odposlechů trestně stíhaného podnikatele Redla, ústřední postavy korupční kauzy Dozimetr.

Aféra ožila, když se zjistilo, že přístroj pro konspirační komunikaci dostal i předseda STAN a ministr vnitra Vít Rakušan. Ten měl telefon vybavený příslušnou aplikací přijmout od Stanislava Polčáka, který měl s Redlem být v blízkém kontaktu a na stranické funkce kvůli tomu rezignoval už v loňském roce.

Místopředseda hnutí Petr Gazdík kvůli tomuto přístroji v loňském roce rezignoval na funkci ministra školství. Nyní se podobné podezření začalo vznášet nad předsedou Rakušanem, který je navíc ministrem vnitra, disponujícím informacemi v režimu utajení.

Rakušan nejprve vysvětloval, že se obával odposlouchávání ze strany bezpečnostní divize společnosti Agrofert, později přišel s verzí, že telefon daroval dětem na hraní.

Na jeho podporu se pokusil vystoupit herec Jiří Mádl slovy, že „jsem asi rád, že když někdo řídí vnitro, má šifrovaný mobil. Zvláště v době ruských útoků na úplně všechno“. Jinak ale lidi příliš nepřesvědčil.

Opět tak ožila otázka o pozadí hnutí STAN, jehož 33 poslanců je pro Fialovu koalici naprosto nepostradatelných.

Pochybnosti o transparentnosti jeho pozadí zaznívají od jeho vstupu do vlády na konci roku 2021 opakovaně. Množství afér přivedlo komentátora Miroslava Koreckého k poznámce, že STAN přinesl do celostátní politiky „špínu komunálu“.

Redl a Polčák

Hnutí STAN se v Poslanecké sněmovně poprvé objevilo v roce 2010, na společné kandidátce s TOP 09. Jejich agendou bylo zejména zajištění většího podílu daňového výnosu pro obce. Toho se jim za Nečasovy vlády podařilo dosáhnout.

„Oni byli tak trošku v zákrytu, když nastoupili do Sněmovny za zády Schwarzenberga a Kalouska. Nebyli tolik vidět. Naopak. Snažili se stavět jenom na odiv takový ten svůj regionální charakter a partikulární charakter svých zájmů. To, co chtěli, to si prosadili,“ vzpomíná pro ParlamentníListy.cz Jiří Paroubek, bývalý premiér, který byl tehdy poslancem za ČSSD a nástup nového hnutí sledoval zblízka.

Od počátku hnutí STAN čelilo kritice, že zneužívá ve svém jméně popularity komunálních politiků, kteří dlouhodobě vycházeli z průzkumů jako nejdůvěryhodnější instituce.

Jeho zakladatelská generace vzešla především ze dvou regionů. Ze Zlínského kraje, odkud vzešel tehdejší předseda Petr Gazdík, venkovský starosta ze Suché Lozi, a jeho mnohem akčnější místopředseda, advokát Stanislav Polčák. Právě ve Zlínském kraji měl velký vliv ([podle některých ho má dodnes](#)) podnikatel Michal Redl, který měl začínat u neblaze proslulého šéfa českého podsvětí Radovana Krejčíře.

Druhým regionem pak byly střední Čechy, kde měl silnou pozici starosta Dolních Břežan Věslav Michalik. V roce 2010 byl dvojkou středočeské kandidátky za Miroslavem Kalouskem, ale nakonec musel odstoupit kvůli nevyjasněnému zmizení částky 50 milionů.

Ze středních Čech pocházel i Jiří Besser, starosta Berouna, který se stal historicky prvním ministrem STAN. V Nečasově vládě byl ministrem kultury, než musel odstoupit kvůli finančnímu skandálu.

„Když se rozkoukali a když se dostali jak do krajské politiky, tak do celostátní politiky, tak začaly metastázovat v této straně podivné struktury. A ta strana, jak se ukazuje, tak vznikla na bázi, dá se říci, mafiánského projektu ve Zlínském kraji. A tam se to osvědčilo, byl úspěšný ten projekt, podpořený rodinou Redlů. O té se povídá, že disponuje Krejčířovými penězi. A ten projekt pak byl rozšířen do celé republiky a některé ty jeho důsledky jsme viděli,“ říká pro ParlamentníListy.cz Jiří Paroubek.

I podle politologa Lukáše Jelínka přišla s hnutím STAN do parlamentu svérázná kultura „kluků, co spolu chodí do hospody“. Jejím ztělesněním byl v první generaci nejvíce místopředseda Polčák, který měl kontakty ve Svazu měst a obcí, v parlamentu, v advokacii, pak i v europarlamentu a v podstatě na všech úrovních politiky. A samozřejmě také Michal Redl, zlínský zákulisní šíbr, kolem kterého se podivným způsobem prolétají všechny důležité osoby hnutí STAN.

„Je to problém, na který Starostové pravidelně doplácují, zvláště když do politiky přicházeli s poselstvím čisté strany,“ shrnuje politolog.

STAN pak odešel do opozice a v roce 2019 se jeho novým předsedou stal Vít Rakušan. Starosta středočeského Kolína, který za svého politického otce i veřejně označoval Věslava Michalika.

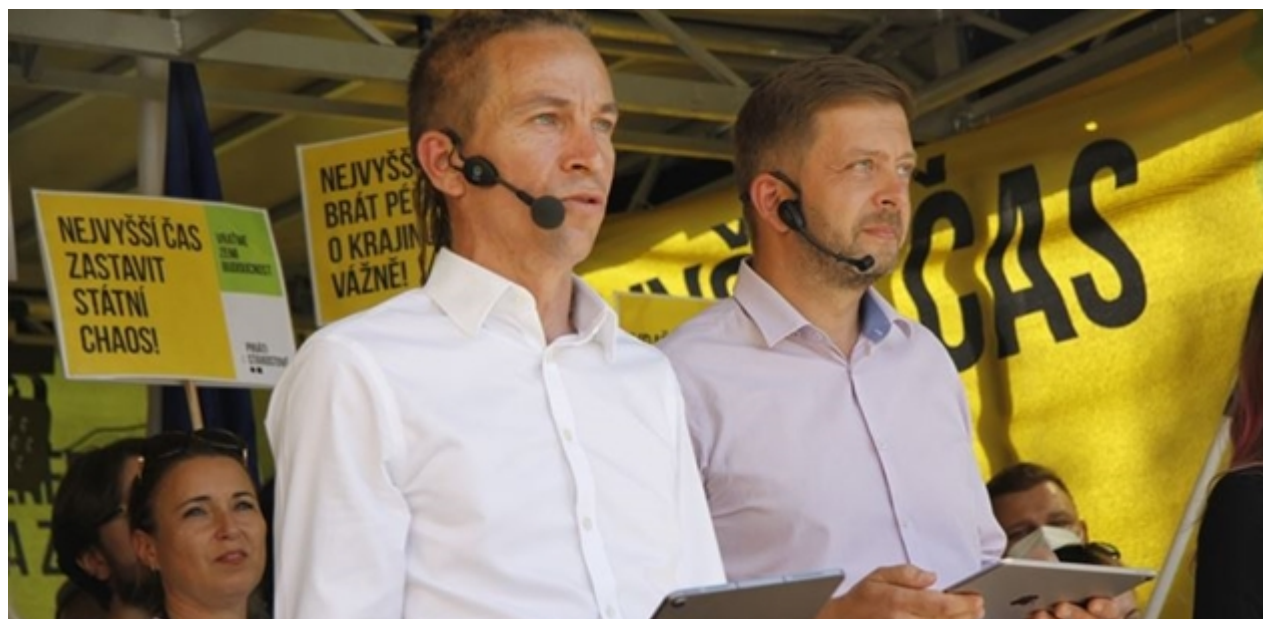
Vít Rakušan má svou základnu v Kolíně, kde byl velmi populární jeho otec Jan Rakušan, místní lékař a později senátor za ČSSD. V roce 2010 sestavil vlastní kandidátku do komunálních voleb a přizval na ni svého syna, v té době učitele němčiny a dějepisu na gymnáziu v Kutné Hoře. Po volebním úspěchu se v jeho prospěch vzdal funkce starosty.

Vít Rakušan starostenské křeslo obhájil a ve STAN se stal postupně místopředsedou, v roce 2017 poprvé poslancem a v roce 2019 předsedou.

„Hnutí STAN se s jeho nástupem stalo mnohem srozumitelnější,“ oceňuje Lukáš Jelínek. Dosavadní změť politiků různých názorů, kterou se starostenské hnutí vyznačovalo, nahradil jasnější program liberálního politického středu. „Začali intenzivněji komunikovat etická a hodnotová témata středové liberální strany a získali ideový nádech. A díky tomu se usadili na určitých pozicích s očekávaným programem,“ vysvětluje politolog.

Vít Rakušan se v Poslanecké sněmovně sblížil s předsedou Pirátů Ivanem Bartošem a tato osobní chemie měla mít zásadní podíl na vytvoření společné sněmovní kandidátky obou subjektů. Piráti v tomto spojení měli být ti silnější, ale kroužkování voličů STAN nakonec vedlo k tomu, že z 37 společně získaných mandátů získalo Rakušanovo hnutí 33 mandátů a Piráti pouhé 4 poslanecké

mandáty.

Politolog Lukáš Jelínek míní, že tato zkušenost Piráty poučí v tom, že společnou kandidátku už nebudou chtít opakovat. Pro STAN to tedy bude výzva, jak vlastními silami obhájit co nejvíce ze svého „zázračného“ výsledku z října 2021.

Podle Jelínka tehdy STAN „vyrostl“ možná až příliš rychle. „Tehdy mnoho z jejich nových poslanců, do té doby komunálních politiků, vůbec netušilo, do jaké úrovně politiky se to dostali. Museli se učit zcela nové politice,“ vzpomíná. A mnozí si skutečně přinesli „návyky z komunálu“ v podobě blízkosti s místním byznysem, které ale na parlamentní úrovni dělají spíše ostudu.

Vít Rakušan se stal prvním místopředsedou Fialovy vlády a ministrem vnitra. V prvních měsících po volbách byl považován za vycházející hvězdu české politiky, dokonce vážně zaznívaly návrhy, ať kandiduje na prezidenta.

Prvním problémem jeho hnutí se ukázaly aféry Rakušanova blízkého Věslava Michalika. Když jej STAN navrhl na ministra průmyslu a obchodu, během několika dní se objevilo hned několik pochybných transakcí, včetně offshoru na Kypru a pochybného podnikání ve fotovoltice.

Na ministra nakonec STAN sehnal do té doby zcela neznámého bankovního manažera Jozefa Síkelu a Věslav Michalik v červnu 2022 nečekaně zemřel. Pár dní poté vtrhlo policejní komando na pražský magistrát a přímo z kanceláře si odvedlo pražského politika hnutí STAN Petra Hlubučka. Důvodem byly jeho vazby na již zmíněného Michala Redla, který měl podle policistů ze zákulisí řídit Hlubučka jako náměstka pro investice a získávat z toho prospěch.

Aféra nazvaná policisty „Dozimetr“ od té doby pluje s hnutím STAN. Vít Rakušan se do ní poprvé výrazně namočil už pár týdnů po odhalení, když prosadil jmenování Petra Mlejnka, spojeného s Redlem mnohaletými kontakty, do čela civilní rozvědky. Přitom se hájil podle všeho neexistujícími pozitivními referencemi. Nakonec Mlejnek sám odstoupil.

„Bylo to velmi nevhodné. Už tehdy jsem si říkal, že by bylo lepší, kdyby rezignoval,“ říká k tomu pro ParlamentníListy.cz Lukáš Jelínek.

V normální zemi by to bylo na odchod z politiky

Nyní se objevují informace, že Rakušan používal přístroj, přes který své politické ovečky koordinoval Redl. [Na sociální síti X se Rakušan hájil](#): „Telefon s šifrovací aplikací z člověka mafiána nedělá. Mafiána dělají mafiánské praktiky a kontakty“.

Ačkoliv Vít Rakušan jakékoliv vyvození odpovědnosti odmítá a i premiér Petr Fiala ho podle všeho drží, podle mnohých je Rakušanova politická budoucnost velmi nejistá.

„Pokud má předseda toho hnutí k dispozici zašifrovaný telefon, nabízí se tu otázka, kdo byl vlastně šéfem. Předseda strany buďto byl tedy nějaký politický trpaslík, který o ničem nerozhodoval, což je málo pravděpodobné. A nebo naopak určoval, jaké kšefty se budou dělat a do čeho se půjde. Takže to je velmi vážné,“ říká pro ParlamentníListy.cz Jiří Paroubek.

„V normální zemi to, čeho byl Rakušan aktérem, by bylo na odchod z politiky,“ říká Lukáš Jelínek. Podle něj je neuvěřitelné zejména to, že se politici vládního hnutí klidně nechají podarovat přístroji v ceně přes deset tisíc korun a přijde jim to zcela normální, ani je nenapadne, z čeho se jejich nákup platil a že samo přijetí takového dárku je v některých zemích politicky likvidační. Bez ohledu na to, k čemu byl posléze užíván.

I podle Paroubka průběh aféry kolem Rakušana ukazuje, že nežijeme v normálních okolnostech.

„Tato vláda je takovým velkým hrochem, který se nezabývá realitou okolí. Nezabývá se příliš veřejným míněním a tisk její činnost nedostatečným způsobem sleduje. Takže za normálních okolností by musel takový člověk odejít, a to hnutí by nejspíš mělo propadnout v příštích volbách. Jenom na voličích záleží, jestli toto prohnílé hnutí budou dál šanovat, nebo ne,“ dodává Paroubek.

STAN navíc zažívá těžké chvíle i ve své komunální základně. Ta velmi zuří na vládní reformní balíček, který má v zájmu konsolidace veřejných rozpočtů převést do státního rozpočtu peníze, na které by si rády sáhly i obce.

„Vždyť vedení STANu musí přece vědět, jak jsou všechny ty obecní rozpočty napjaté, abychom všechno zvládli a mohli také realizovat potřebné a běžné investice, jako jsou opravy chodníků, silnic a inženýrských sítí, a to nepočítám další náklady,“ říká k tomu pro ParlamentníListy.cz Stanislav Kopecký, starosta Nového Jíčina.

Hnutí STAN podle něj ve Fialově vládě rozhodně nehájí zájmy měst a obcí.

Podle Jiřího Paroubka je hnutí STAN těmito podivnými praktikami prorostlé zcela. „Zapomíná se už na bývalého místopředsedu Michalíka. Tím, že zemřel, tak se tak trošku ta voda uzavřela. Ale zdá se, že některé ty transakce v daňových rájích, které dělal, byly ve prospěch tohoto hnutí a jeho financování. Takže Redlové, Michalík, krypto telefon předsedy hnutí, no tak to jsou hrůzné věci,“ říká bývalý premiér. Navíc upozorňuje, že předseda tohoto hnutí je stále ministrem vnitra, který může ovlivnit policejní vyšetřování. Jeho verbální ujišťování, že nic takového nedělá, nemusí mít žádnou cenu.

Politolog Jelínek ale nevylučuje, že Rakušan nejen aféru ustojí, ale pokud se STANu podaří udržet svou pozici na politické scéně, tak se ještě v budoucnu může stát velmi vlivnou osobností české politiky.

„Pokud se STAN udrží v politickém středu, tak se z něj může stát hnutí nepostradatelné pro oba konce politického spektra,“ poznamenává.

ZDROJ